

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวโน้มความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจ : ศึกษาเฉพาะพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจในช่วงปี 2543-2545 คุณสมบัติของบัณฑิตที่ต้องการ และปัจจัยที่ใช้ในการเลือกบัณฑิตเข้าทำงาน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยกำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายในการสำรวจอยู่ในธุรกิจ/หน่วยงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มบริการ (โรงแรมและท่องเที่ยว) กลุ่มการค้า และหน่วยงานภาครัฐ/วิสาหกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามส่งไปยังผู้จัดการฝ่ายบุคคลของหน่วยงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ ในช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2543 จำนวน 800 ชุด ได้รับตอบกลับคืนมาทั้งสิ้น 230 ชุด

ผลการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 230 ตัวอย่างที่ได้รับกลับคืนมา ได้ข้อสรุปดังนี้

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำนวน 230 ตัวอย่าง เป็นหน่วยงานอุตสาหกรรมร้อยละ 65.7 การบริการร้อยละ 15.2 หน่วยงานของรัฐ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 14.8 และการค้า ร้อยละ 4.3

เมื่อศึกษาถึงขนาดของกิจการ โดยใช้หน่วยงานระบุนขนาดของสินทรัพย์ยอดขายและทุนจดทะเบียน สรุปได้ว่า

- ขนาดของสินทรัพย์หน่วยงานส่วนใหญ่มีขนาดสินทรัพย์ต่ำกว่า 50 ล้านบาท ร้อยละ 35.8 รองลงมาคือ 51 – 200 ล้านบาท ร้อยละ 32.4 ขนาดสินทรัพย์ 201 – 500 ล้านบาท มีร้อยละ 16.2 และขนาดสินทรัพย์มากกว่า 500 ล้านบาท มีร้อยละ 15.5

- ขนาดของยอดขาย หน่วยงานที่ระบุนยอดขายพบว่า หน่วยงานที่มียอดขายต่ำกว่า 50 ล้านบาท มีร้อยละ 39.4 รองลงมาคือ หน่วยงานที่มียอดขาย 51 – 200 ล้านบาท มีร้อยละ 29.1 หน่วยงานที่มียอดขาย 201 – 500 ล้านบาท มีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 13.4

- ทุนจดทะเบียน เมื่อถามถึงทุนจดทะเบียน พบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 50 ล้านบาท มีร้อยละ 43.4 รองลงมาคือ 51 – 200 ล้านบาท มีร้อยละ 34.3 ถัดมาคือ 201 – 500 ล้านบาท มีร้อยละ 11.9 และน้อยที่สุด คือ หน่วยงานที่มีทุนจดทะเบียนมากกว่า 500 ล้านบาท มีร้อยละ 10.5

ในส่วนของจำนวนพนักงานในปัจจุบันของหน่วยงาน หน่วยงานที่มีพนักงานระหว่าง 51 – 500 คน มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมาคือ หน่วยงานที่มีพนักงานต่ำกว่า 50 คน

มีร้อยละ 30.3 หน่วยงานที่มีพนักงาน 501 – 1,000 คน มีค่าน้ำหนักน้อยคิดเป็น ร้อยละ 6.6 และ หน่วยงานที่มีพนักงานมากกว่า 1,000 คนมีน้อยที่สุด คือร้อยละ 4.4

เมื่อสอบถามถึงวุฒิการศึกษาของพนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ พบว่าพนักงานมีวุฒิในระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า มีเป็นจำนวนมากโดยวุฒิในระดับปริญญาตรีมีถึงร้อยละ 47.1 วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีร้อยละ 36.7 และวุฒิสสูงกว่าปริญญาตรีมีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 16.2

สำหรับประเภทของกิจการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานที่คนไทยลงทุน 100 % มีอัตราร้อยละ 44.8 รองลงมาคือบริษัทร่วมทุนกับต่างประเทศโดยมีหุ้นส่วนต่างประเทศโดยเฉลี่ย 60 % มีอัตราร้อยละ 29.1 และบริษัทต่างประเทศมี อัตราร้อยละ 9.6

เมื่อสอบถามถึงช่องทางทางการจำหน่ายของประเทศ หน่วยงานส่วนใหญ่ระบุว่าผลิตและขายทั่วประเทศและต่างประเทศมีถึงร้อยละ 40 รองลงมาคือผลิตและขายในประเทศ มีถึงร้อยละ 26.1 และน้อยที่สุด คือผลิตขายต่างประเทศทั้งหมดมีร้อยละ 12.2

ส่วนที่ 2 ความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจในปี 2543 - 2545

ความต้องการบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาทางบริหารธุรกิจทั้งระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทยังมีความต้องการอยู่ แต่มีความต้องการในจำนวนที่น้อยมากใน 3 ปีที่ศึกษา (พ.ศ. 2543 – พ.ศ. 2545) โดยมีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 0 – 2.82 คน โดยมีความต้องการในระดับการศึกษาและสาขาที่ศึกษา ดังนี้

- ระดับปริญญาตรี มีความต้องการสาขาการตลาดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ บริหารธุรกิจ หลักสูตรนานาชาติ (ไม่ระบุสาขา) และสาขาการเงิน

- ระดับปริญญาโท มีความต้องการสาขา Information Technology

และเมื่อสอบถามถึงสถาบันการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาของบัณฑิตที่หน่วยงานพึงพอใจรับเข้าทำงาน สถาบันที่ได้รับการเสนอชื่อมากที่สุดคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันดับถัดมาได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมีหลายหน่วยงานที่ไม่เน้นสถาบัน

ส่วนที่ 3. คุณสมบัติของบัณฑิตที่หน่วยงานต้องการ

3.1 คุณสมบัติของบัณฑิตในปัจจุบัน

ผลการศึกษาค้นสมบัติของบัณฑิตในปัจจุบัน พบว่า ในระดับปริญญาตรี หน่วยงานเห็นด้วยค่อนข้างมากในเรื่อง มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความมีจริยธรรม ส่วนคุณสมบัติที่เห็นด้วยว่าบัณฑิตมีในระดับปานกลางคือ มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษ

สำหรับบัณฑิตในระดับปริญญาโท หน่วยงานเห็นด้วยมากกับคุณสมบัติ ในเรื่อง ความ มีจริยธรรม มีความรับผิดชอบ และมีความเป็นผู้นำ

3.2 คุณสมบัติของบัณฑิตที่ต้องการ

ในส่วนของคุณสมบัติของบัณฑิตที่ต้องการทั้งระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดที่หน่วยงานต้องการรับบัณฑิตเข้าทำงาน ได้แก่ มีความรับผิดชอบ มีจริยธรรม และมีความอดทน นอกจากนี้ บัณฑิตในระดับปริญญาโทยังเน้นคุณสมบัติทางด้านมีการใคร่ตรง อย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการวิเคราะห์ ส่วนคุณสมบัติที่หน่วยงานไม่ต้องการมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ การไปสู้งานหนัก ไม่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง เห็นแก่ตัว และไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.3 เปรียบเทียบคุณสมบัติในปัจจุบันกับที่ต้องการ

ผลการศึกษาความแตกต่างของคุณสมบัติบัณฑิต พบว่า หน่วยงานมีความคาดหวังคุณสมบัติของ บัณฑิตสูงกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันทั้งปริญญาตรีและปริญญาโท โดยเฉพาะในด้านภาษา ความอดทน การมีวิสัยทัศน์ และ ความคิดสร้างสรรค์

ส่วนที่ 4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกบัณฑิต

ปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดที่มีอิทธิพลในการเลือกบัณฑิตทั้งระดับปริญญาตรีและระดับ ปริญญาโทเข้าทำงาน ได้แก่ ความมีไหวพริบปฏิภาณ และบุคลิกภาพ นอกจากนี้ การเลือกบัณฑิต เข้าทำงาน ยังเลือกความสามารถทางด้านภาษาและบัณฑิตระดับระดับปริญญาโท พิจารณาความ สามารถด้านคอมพิวเตอร์ ส่วน ปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยในการพิจารณาการคัดเลือกคือ เพศ ระดับเงิน เดือนที่ต้องการ และสถาบันการศึกษา

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการสำรวจความคิดเห็นอื่น ๆ พบว่า ต้องการให้ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ ทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ การใช้ เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการสารสนเทศต่าง ๆ รวมถึง ความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น Internet

นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามยังมีข้อเสนอแนะว่าควรผลิตบัณฑิตที่จบการศึกษา ออกไปแล้วสามารถทำงานได้เลยโดยไม่ต้องได้รับการฝึกฝนใหม่จากหน่วยงาน และความสามารถใน

การทำงานเป็นทีม รวมถึงภาวะผู้นำและความเป็นผู้ตาม และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักความ
 ฝึกชอบชั่วดี เห็นประโยชน์ของส่วนรวมหรือหน่วยงานมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

ข้อเสนอแนะ

จากข้อสรุปข้างต้น คณะผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้สถาบัน/มหาวิทยาลัยที่รับผิดชอบในการ
 จัดการเรียนการสอนทางบริหารธุรกิจ ดังนี้

1. การจัดเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ความอดทน และปลูกฝัง
 ความคิด ในด้านคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์ ควบคู่ไปกับเนื้อหาวิชาด้วย
2. ควรจัดให้มีการฝึกอบรม และสนับสนุนการทำงานเป็นทีม และการทำกิจกรรมต่าง ๆ
 ระหว่างเรียน เพื่อส่งเสริมการพัฒนานุคลิกภาพและการทำงานเป็นทีม เช่น การอบรมการพัฒนา
 นุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ สนับสนุนการออกค่าย การเข้าร่วมชมรมต่าง ๆ เป็นต้น
3. จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานในสภาพจริงของธุรกิจ โดยอาจจะ
 เรียนรู้จากกรณีศึกษา การเล่นเกมธุรกิจ การจำลองสถานการณ์ ศึกษาดูงานธุรกิจ หรือฝึกงานจริงใน
 หน่วยงานธุรกิจให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะในการทำงาน สามารถวิเคราะห์และ
 เรียนรู้การแก้ปัญหาได้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ในการทำงานได้
4. พัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล และเพิ่มการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศให้มาก
 ขึ้นรวมทั้งพัฒนาหลักสูตรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัยให้มากขึ้น โดยอาจเพิ่มเป็น
 วิชาเลือก และ/หรือสอดแทรกในรายวิชาอื่น ๆ และเสริมเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน
5. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน เนื่องจาก
 จากพบว่าเป็นสาขาที่มีความต้องการมากกว่าสาขาอื่น ดังนั้นควรปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย
 มากขึ้นเช่นควรเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการตลาดอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกิจระหว่างประเทศ และการเรียนรู้ภาษา
 ต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ตลาดงานในยุคโลกาภิวัตน์